

Бесага, І., Бутенко, В. LEGO-технологія як засіб інтелектуального розвитку дітей старшого дошкільного віку [Текст] / І. Бесага, В. Бутенко // Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи: збірник наукових статей студентів, магістрантів та молодих науковців. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. – С. 23–26.

Ірина Бесага, Віта Бутенко

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

LEGO-ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті визначено види пізнавальної активності, притаманних дітям дошкільного віку; охарактеризовано значення використання LEGO-технології в освітньому процесі сучасного закладу дошкільної освіти; розкрито вплив LEGO-технології на інтелектуальний розвиток дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: технологія, LEGO-технологія, інтелектуальний розвиток, конструювання, діти старшого дошкільного віку.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти перед педагогами стоїть нагальне питання пошуку і впровадження інноваційних технологій, які б сприяли розвитку пізнавальної активності і самостійності дітей. Однією з таких технологій є LEGO-технологія, яка забезпечує всебічний розвиток дитини, сприяє розвитку мислення, уяви, уваги, творчого потенціалу.

Сьогодні педагогічна спільнота шукає нові дієві способи і методи для чуттєво-пізнавального розвитку дітей. Одним з таких методів вважається широке використання конструкторів LEGO Education.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дитячими психологами Н. Голота, А. Лурія, Т. Пекер, І. Резніченко, О. Терещенко доведено, що якщо в житті дитини не присутній момент образної гри, то вона починає не правильно сприймати навколишній світ.

Сучасні педагоги Ю. Демидова, О. Кононко, С. Ладивір, І. Мордоус, І. Морозова та ін. зазначають, що в ігровій діяльності розвивається пізнавальна активність дитини. Вчена О. Кононко вказує на те, що в процесі розвитку пізнавальної активності у дітей формується і пізнавальна самостійність, яка розглядається як якість особистості, що виявляється у готовності та вмінні здобувати нові знання з різних джерел, оволодівати засобами пізнавальної діяльності.

Вплив конструктивної діяльності на розумовий розвиток дітей розглянуто А. Лурія, який зробив висновок про те, що вправи з конструювання радикально змінюють характер їх пізнавальної діяльності.

Мета статті полягає у дослідженні впливу LEGO-технології на інтелектуальний розвиток дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Старший дошкільний вік є сензитивним періодом в інтелектуальному розвитку. Саме в цьому віці дитина навчається чітко усвідомлювати поставлену мету і шукає шляхи її самостійної реалізації. Дослідник І. Мордоус зазначає, що джерелом пізнавальної діяльності є наявність мотивації, що обумовлюється пізнавальними потребами. Рушійною силою пізнавальної активності дітей дошкільного віку є розвиток пізнавальних процесів (увага, уява, пам'ять, мислення, сприймання) та пізнавальних здібностей дітей. До пізнавальних здібностей ми відносимо розвиток сенсорних, інтелектуальних і творчих здібностей. І. Мордоус визначено декілька видів пізнавальної активності, притаманних дітям дошкільного віку [2]:

1) репродуктивно-наслідувальна активність, в основі якої лежить співробітництво з дорослим;

2) пошуково-виконавська активність, яка характеризується більш складним характером і передбачає більший ступінь самостійності дитини при виконанні діяльності: свідоме ставлення до завдання, пошук шляхів його розв'язання та ін.;

3) творча активність дитини, що проявляється у здатності до самостійної постановки завдань та пошуків шляхів їх творчого виконання.

У процесі розвитку дітям дошкільного віку доводиться розв'язувати складніші і різноманітніші задачі, які вимагають встановлення логічних та причинно-наслідкових зв'язків між предметами та явищами. Вони поступово навчаються планувати власні дії, передбачати результати діяльності. Діти старшого дошкільного віку ставлять перед собою пізнавальні задачі, намагаються самостійно знайти пояснення тим чи іншим явищам; поступово починають розмірковувати про абстрактні поняття та природні явища, що не пов'язані з їх власною діяльністю або досвідом, але про які вони дізнались з розповідей дорослих або з читання книжок.

У старшому дошкільному віці велика роль приділяється конструктивній діяльності, яка сприяє розвитку всіх типів мислення дитини. Також в процесі роботи з конструктором розвивається образна та рухова пам'ять, уява; діти навчаються концентрувати власну увагу на певному об'єкті чи дії, навчаються класифікувати, порівнювати, узагальнювати. Науковцем Ю. Демидовою стверджено, що в процесі конструктивної діяльності відбувається інтелектуальний розвиток дошкільників, вони вчаться виділяти істотні ознаки, встановлюють причинно-наслідкові зв'язки між елементами конструктора і готовими моделями, навчаються планувати власну діяльність і діяти чітко за планом [1].

Останнім часом в освітньому процесі закладів дошкільної освіти частіше використовується LEGO-технологія. Для педагогічного процесу LEGO-технологія цікава тим, що, базуючись на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри та експериментування.

З усього різноманіття конструкторів, які використовуються в закладі дошкільної освіти, варто зупинитися на LEGO-конструкторі, який є яскравим, поліфункціональним матеріалом, що дає величезні можливості для пошукової та експериментально-дослідної діяльності дитини. Використання конструкторів LEGO з розвивальною метою має базуватись на свідомому виборі вихователем саме цієї технології. Володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями застосування LEGO-технології в освітньому процесі закладу дошкільної освіти забезпечує позитивні зміни в розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку.

Ігри з LEGO-конструктором виступають засобом дослідження та орієнтації дитини в реальному світі. Конструктор LEGO – це не лише яскрава іграшка, а цілий методичний комплекс, що відкриває педагогам та батькам широкі можливості для його використання в освітньому процесі. Він широко використовується на заняттях з конструювання і розвиває розумові процеси, такі як: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Досить ефективним засобом активізації мислення служить конструювання за моделями, за схемами, кресленнями, планом, зразком, по пам'яті.

Спираючись на дослідження Є. Фешиної [3], визначено вплив LEGO-технології на інтелектуальний розвиток дітей старшого дошкільного віку:

- розвиток уваги, пам'яті, мислення. Коли дитина намагається зібрати кубики конструктора в єдине ціле, вона тренує і розвиває моторику рук. Одночасно в роботі задіяні зорові рецептори і координуються рухи. Таким чином відбувається розвиток мозкової діяльності, яка поступово розділяється на конструктивне та образне мислення;

- формування елементарних математичних уявлень дітей старшого дошкільного віку про кількість, форму, пропорції, симетрії. На заняттях з логіко-математичного розвитку LEGO використовується з метою розвитку та закріплення навичок прямого і зворотного рахунку, порівняння чисел, знання складу числа, геометричних фігур; вміння орієнтуватися на площині, вміння

класифікувати за ознаками. Цеглинки можна використовувати як умовну мірку при порівнянні предметів за довжиною, шириною, масою («Знайди відсутню фігуру», «Різнокольорові доріжки», «Продовж числовий ряд», «Де більше?» і т. д.);

– оволодіння умінням подумки розділити предмет на складові частини та зібрати з частин ціле. Також для успішності конструювання потрібно вміти уявляти майбутній предмет в цілому – з усіх боків, спереду, збоку; особливо уявити невидимі деталі.

Таким чином, традиційні засоби конструювання при інтегрованому підході до дитини дають можливість розвивати різнобічні інтелектуальні та особистісні якості.

Висновки і перспективи дослідження. Отже, використання LEGO-технології в роботі з дошкільниками має величезний освітньо-розвивальний потенціал і вплив на інтелектуальний розвиток. Конструктивна діяльність сприяє формуванню у дітей старшого дошкільного віку таких якостей, як уміння концентруватися, розвитку уяви, пам'яті, уваги, здатність до співробітництва, почуття самовпевненості. Ці якості є необхідними у подальшому формуванні вміння вчитися цілеспрямовано і сприймати нове усвідомлено і з великим інтересом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демидова Ю. Визначення рівня сформованості пізнавальної самостійності старших дошкільників у конструктивній діяльності. *Педагогічний дискурс*. Хмельницьк: вид-во Національна академія педагогічних наук, Інститут педагогіки, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Вип. 13, 2012. С. 76–79.

2. Мордоус І. Пізнавальна діяльність – шлях реалізації діяльнісного підходу в процесі опанування дошкільниками іноземною мовою. Сучасне дошкілля: реалії та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної

конференції Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2018. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. С. 74–78.

3. Фешина Є. Лего-конструювання в дитячому садку: посібник для педагогів. М. : Сфера, 2011. 243 с.